



אוהבים להיות בבית

הבצלת דמארי

המשפחתיות הישראלית מקבלת ביטוי בעיצוב הבית: פינות האוכל מרווחות, הצעצועים מפוזרים בסלון, וכולנו מארחים סביב האי במטבח. פרויקט "בית הילדות שלי" בושיתוך אפריקה ישראל מגורים מציג: איך הדי"אן איי הישראלי משתקף במרחב המגורים ולמה, באמת, כל בית צריך מרפסת



דגש על חיי משפחה תוססים ואירוח. סלון מרווח ושולחן אוכל גדול בדירה ישראלית



ד"ר אייל דורון, יועץ מחלוא ל"אפריקה ישראל מגורים": "הבית הוא מרכז החיים של הישראלים. זהו המבצר המשפחתי ושם טמונה ההבטחה לאשר האמיתי הישראלי. רוצים ביה שניתן לקיים בה חיי משפחה תוססים ולארח הרבה"



מיכל זינבורג, מנצבת מינס "בדידות ארוכפאית": "הטענה בדרך כלל מנותק מהסלון, עם דלת סגורה. בדרום אמריקה התחושה היא למשרתים ולא לבני הבית. במדינות אחרות לא נראה פינות אוכל או שולחנות אוכל גדולים ונפתחים"

"אפשר לראות בכך ביטוי לשינוי שהתחולל במחנה הישראלית ולרגש החוק שיש כיום על האינדיבידואל וצרכיו, לעומת שנים עברו שבהן הרגש היה על הקולקטיבי. עם זאת, עדיין רואים פער מובהק בין מידת העסקה של ישראלים בבית הפרטי שלהם לעומת מידת העסקה בכ"י בית המגורים החיצוני. ישראלים יסקיעו עשרות אלפי שקלים בשיפוץ הבית מדי כמה שנים, למרות המשכנתה שמכבידה, ויקפידו שהסלון של הקרטיקה במטבח יזכתב עם צבע הארונות, אבל יחיו בשלום עם חצר מוזנחת ומלוכלכת או עם חוסר הרמוניה מוחלט בין בניינים שונים באותו רחוב".

מה החברא לפער הזה?
"האהבה הישראלית לשיפוץ קשורה לזה שהבית נחשב למרכז החיים ולמקור האושר, ולכן רוצים לשפר אותו כל הזמן. אסתטיקה חיצונית פחות מעניינת את הישראלים. אין אח ורע באירופה הן עריבת לחוסר הרמוניה שקיים ברחוב הישראלי. באירופה בניינים מתחבבים זה עם זה, ולפעמים חוץ הערפה לחוות חיצונית לעומת פנים הרידה. בקופנהגן, באמסטרדם ובערים רבות נוספות אין שום מקפידים להניח בעיצוב על ארון החלון, מעבר לוויילון, כרי שיפנו החוצה, לטובת החלון שעובר ברחוב. יש שיפוז ארזי של חוות הבית, שמי שנמצא בתוך הבית למעשה לא נהנה ממנו. בישראל זה לא אופייני".

אז איתנו יותר מרובים בעצמנו?
"זה קשור לכך שלולות ולצרכים שלו יש פחות מקום בחוויה הסובייקטיבית של הישראלים. מאותה סיבה שהושראלי יצפצף לנהג שלפניו מיר כשהרסודר מותאם לכוס, גם פחות חשוב לו מה רואים אנשים שהולכים ברחוב שלו. אבל זה מבטא גם את הפן החיני יותר של הישראליות: ישראלים הם פחות מרובעים וטקטיים, ומאוד אוהבים להיות בבית".

בשביל פינת ברביקו. זה קשור גם לאקלים הישראלי שמאפשר שהיה מרפסת במשך ימים רבים בשנה, וגם לנטייה של ישראלים לאירוח ולמשפחתיות".

בהיר ומינימלי

לחום, ללחות ולאבק יש הפקר משמעותי בעיצוב בדידות מגורים בישראל. יש העדפה ברורה בקרב הישראלים לעיצוב מינימליסטי, מוזמרים טבעיים, למוכיות ולשל צבעים חוור שנע בין לבן, אפור ובן בקירות ובריהוט, כי זה יוצר תחושה של אווריריות וקלילות שממננת את ההשפעה של החום הכבד בחצר, מחדרת גינבורג. מה גם שעל צבעים בהירים פחות אבק, האבק והחום מהירים גם גינרון שוטף, זו אלת הסיכות לכך שאארץ יש ריחה פחות שימוש בפרקט מאשר בארצות קרות יותר ואם כבר הפרקט יוקם בחדרי השינה ולא בחלל הציבורי - הרצפה תהיה עשויה מוחמרים מסוימים עמידים כמו רג'יס פורצלן ולא רואים ריחה טפטים. באירופה יש טפטים אפילו בחדרי הרצפה".

למה מיינס בדידות חרף גם עמלות גינרון, לא?
"בהולנד, ישראלים רבים ממכרים את הספריה שלהם בתוך הקיר כדי שהספרים יצבר פחות אבק, ומטעמי גינרון וקלילות נמנעים מעומס של שירות, מדרום ופריטים, בניגוד לדידות ארוכפאית רבות שמעוצבת כמנגנון תאטרלי, עם ריבוי פריטים והיטים ושבליירים".

הרדן מרגיש כי עיצוב הדידות בישראל מושפע גם ממגוון עולמיות. כשנים האחרונות נכרת בין ישראל עלייה בגרינטות העיצובית של בני המגורים, דגישות שהפכה מנהלתם של מעצבים מלבדי לנחלת הכלל. בישראלים חשוב מאוד לעצב את הדידה שלהם באופן מוקדם שמתחבב עם מטרות ערכיים בעולם. איך החשיבות שיש לישראלים מייחסים לעיצוב הבית מתיישבת עם הדימוי הגנשלתני, אפילו השלומי פ'ני שלני".

מקומם הכרים שמתגוררים בחו"ל, כמורא המחנכים בהבדלים בין המבנה העיצובי של הדידות שלהם לדידות המוכרת לכם בישראל. זה לא מק רי. הקדים התרבותיים של התורה הישראלית, וגם האקלים הטורחתיכוני, מהלחלים למנגנון המגורים שלנו ומקנים אופי שונה לדידות הישראלית בהשוואה לדידות מבריות אחרות. "ישראל היא אלופת העולם המערבי בהקמת משפחות ובהבאת ילדים לעולם", קבע ר"ר איל רדון, מומחה לחשיבה יצירתית ומבנת למאה ה-21, שהטמטט כיועץ מלווה ל"אפריקה ישראל מגורים". "ישראל", הוא מסביר, "היא הרבה מאוד משפחתיות וזוגית בהשוואה לחברות מערביות אחרות. שנים אצלנו, למשל, בשונה מנשים באירופה ובארה"ב, מציגות שתי ממשות את עצמן קרא או עם נציליות לשלב בין קריירה לגידול ילדים. יש לזה השפעה ניכרת על המבנה והמראה של דידות מגורים בארץ".



במה זה מתבטא?
"קודם כל, בכך שחשוב מאוד לישראלים לקנות דידה ולהשקיע בה. הבית הוא מרכז החיים של הישראלים. זהו המבצר המשפחתי ושם טמונה ההבטחה לאישר האמיתי. דימוי האישור הישראלי מורכב מדידה או בית צמוד פרקט, שניים שילוש ילדים למצות ובלב. כמו כן, הישראלים רוצים דידה שניתן לקיים בה חיי משפחה תוססים ולארח הרבה. לכן, בדירה הישראלית יש רגש על החלל הציבורי: על המטבח, הסלון והדר האוכל. לעיתים קרובות איתנו רואים עליה של חדר הילדים לשאר הבית. הדידות בסלון עשוי מוזמרים עמידים במיוחד שלא מוחלמים בקלות, והדורים משאירים מולל הציבורי מרוב פני מדידות כדי שהילדים יוכלו לרוץ ולשחק בחופשיות".

מיכל זינבורג, מעצבת פנים ויועצת לאפריקה ישראל מגורים, מרגישה שהחום והמשפחתיות הישראלים גיברים היטב באגף הציבורי של הבית. "בדידות ארוכפאית המטבח בדרך כלל מנותק לגמרי מהסלון, עם דלת סגורה. בדרום אמריקה, למשל, התחושה היא שהמטבח בכלל מיועד למשרתים ולא לבני הבית. במדינות אחרות לא נראה בכלל פינות אוכל וגם לא שולחנות אוכל גדולים ונפתחים. כי ישראל, לעומת זאת, המטבח והסלון הם מרכז הבית. יש משפחות גדולות הפתוחות אל הסלון ופנות אוכל מרווחות. כיום מקובל מאוד להציב או במטבח, שיאפשר לכל בני הבית להתכנס יחד משמחי העי בודה במטבח זה גרוליס, כי התשפחות הישראליות מנהלות מכוני ביטול ואירוח".

גינבורג מתייחסת גם להמצאה הישראלית - הרפסטה, אבן, כל בית צריך רפסטה, הרצון נרד לה ומוחמת לאריות. "ההתעסקות מכינה מרפסת אופיינית לנו ריחודית לארץ. מבריות אחרות המ רפסת חשיבה ברתים יוקרתיים ששוכנים ב החוק, אבל בארץ אוהבים מרפסת באופן רי גרף. היום כבר מנקשים ממני לתכנן מרפסת גם גינרון ובדידה ארוכים שהיא תחובו לתשתיות של גינרון